

Rapport från BATOD-konferens i Bristol 14 mars 2009

Karin Angerby

BATOD står för British Association for Teachers of the Deaf. Det är en intresseorganisation för döv lärare som har medlemmar i England, Skottland, Wales och Nordirland. Organisationen är mycket aktiv och samarbetar med föräldraorganisationer, dövorganisationer och andra organisationer inom hörsel-och dövområdet. En fråga som är mycket aktuell är utbildningen av framtidens döv lärare, De är också representerade olika offentliga utredningar och kommittéer.

BATOD ger ut två tidskrifter, Deafness and Education International, och för medlemmar BATOD Association Magazine. Den senare kan man också prenumerera på, utan att vara medlem.

BATOD har också en mycket innehållsrik hemsida, som jag kan rekommendera, www.batod.org.uk.

Under mina dryga 20 år som FEAPDA-representant har jag fått många europeiska kontakter, också engelska sedan BATOD kom tillbaka in i FEAPDA. Eftersom jag var i London vid den tiden fick jag en inbjudan till deras årliga konferens.

Konferensens tema var

Inclusion – making a difference

De flesta döva/hörselskadade barn och ungdomar i Storbritannien går i vanliga klasser eller i möjligen i hörselklasser. Mycket få går i specialskolor, och mest elever med ytterligare svårigheter. Man använder också termen Deaf om alla, och definitionerna är profound, severe, moderate and light deafness. Skälet till detta är att andra termer ses som negativa.

Eftersom de flesta eleverna går ute i vanliga skolor är också de flesta döv lärarna peripatetic teachers, dvs ambulade hörsellärare. Men BATODS krav är att de alla ska vara utbildade döv lärare (ToD, Teachers of the Deaf). Man har också definierat vad en döv lärare behöver kunna, både som klasslärare och i andra funktioner. Det är intressant läsning, som man kan hitta på hemsidan. ToD används för alla som är utbildade, oavsett för vilka åldrar.

I Storbritannien har man nu byggt upp ett antal Early Support Centers som har både utåtriktad fast verksamhet med grupper som kommer in en eller flera dagar i veckan. Man arbetar med flera funktionsnedsättningar inom centret. Varje familj som är knuten till centret, vare sig barnet går där eller ute i annan verksamhet, har en egen kontaktperson, och har också en stor möjlighet att vara med i arbetet, både vad gäller innehåll och annat. Jag var själv och besökte ett Early Support Center i Bromley, London, och blev imponerad av deras arbete. Det var för övrigt det första som byggdes upp efter den här modellen. Den som är intresserad av att läsa mer om ett

Early Support Center kan gå in på Bromley Local Authorities och söka under Special Needs Education. Bromley håller nu på att bygga upp ett liknande center för skolan, där dövlärarnai området ska ha sina kontor, men där det också ska finnas klassrum. Man ska arbeta efter tillsammans med föräldrarna efter samma modell som under förskoleåren.

När barnet ska börja skolan är det den lokala myndigheten som i sista hand beatämmer skolplaceringen efter rekommendationer från föräldrar och personal. Om beslutet går emot föräldrarnas önskemål, kan man överklaga till en tribunal. De flesta som överklagar är föräldrar som vill att deras barn ska gå i specialskola. Det finns inte så många specialskolor kvar, och en placering i specialskola kan betyda att man får betala till en annan lokal myndighet, och också betala för inackordering. Till en tribunal blir också personal kallad, och BATOD har satt upp rekommendationer för dövlärare som ska vara med vid en tribunal.

Föräldrar som väljer specialskola gör det, enl en undersökning av Institute of Education i London för att

- det finns utbildad personal
- man söker social inkludering
- för att komma bort från mobbning

Från konferensen har jag valt att här redogöra för huvudföreläsningen och en workshop om ”added value” som jag fann mycket intressant.

Huvudföreläsningen hölls av Philippa Stobbs, SEN adviser till Department of Children, Schools and Families (SEN= Special Educational Needs) och handlade om ”The Lamb Inquiry”. Philippas Stobbs powerpoint-presentation finns bifogad, tillsammans med den första rapporten från undersökningen och listan på project knutna till den. Man kan också hitta den på www.dscf.gov.uk/lambinquiry ” på I juli kommer ytterlire två rapporter knutna till underökningen oh de handlar om statements och The framework for inspection accountability and school improvementet . statements är den plan och det åtagande skolan i samarbete med föräldrar elever och ev andra professioner när man konstaterat att eleven har särskilda behov. Ett statement ska följas upp varje år och det är rektor som har ansvaret. Det är bl a i arbetet med statements som man vill stärka föräldrainsflytandet och förtroendet för skolmyndigheterna. I ”The framework. . .” finns uppgifterna för skolinspektionen (Osted)

The Lamb Inquiry

Philippa Stobbs

I januari 2009 tillsattes The Lamb Inquiry vars uppgift var att se hur man kan stärka föräldrarnas roll i barnets/elevens skolgång utveckling och skolgång, och deras förtroende för inblandade myndigheter och professionella.

Som en del av undersökningen följde man 8 projekt (se bilaga) Frågor som följdes upp i dessa var:

- Arbetslaget runt barnet (alla inblandade professioner)
- Föräldrars medverkan i beslutprocessen (ex 40 föräldrar i en pool, 3 sitter i varje panel)

- Kan rektorn delegera tillräcklig beslutsfunktion till läraren?
- Tillräcklig finansiering för skolåtgärder. Inte en väntetid på 6 månader
- Föräldrarna får tillgång till specifik information i olika stadier
- Tillgång till specialutbildad personal
- Någon som förstår mitt barns behov
- Skolinspektionen: har det någon betydelse var eleverna undervisas?
- Hur mycket expertis behövs? (kritisk massa)
- Specialskolornas roll

På frågan vad som var bäst för eleven var svaret god utveckling i vanlig skola. Man sa också att specialskolorna måste ha mer utåtriktad verksamhet, för att dela med sig av sina kunskaper.

Det är också viktigt att ansvarsfördelningen är klar mellan skolan och de lokala myndigheterna. Det har stor påverkan på föräldrarnas förtroende. Tillgången till expertis och specialutbildade lärare samt regelbunden information är andra viktiga delar. Föräldrar: ”Vi vill ha någon som förstår vårt barns behov”

Varje elev ska ha en ettårsplan, och innehållet i den ska göras upp tillsammans med föräldrarna. Målet ska vara att alla kan uppnå målen i skolan, och då inte bara kunskapsmål utan också sociala och kulturella mål.

Utredningen anser också att det behövs mer forskning på området ”parental confidence”, dvs föräldrarnas förtroende för skola och myndigheter och deras delaktighet i planering. Vad är det som förstärker, och vad är det som försvagar föräldrarnas förtroende?

En annan fråga som togs upp var speciallärares utbildning (inte bara döv/hörsellärare. En speciallärare bör ha 3-4 års grundutbildning och därefter påbyggnadsutbildning och regelbunden fortbildning

En annan viktig fråga var assistentens roll. Om eleven ska vara inkluderad i en vanlig skola, vad är då assistentens roll?

Den hörselskadade/döva eleven i vanlig klass har ofta assistent. I varje situation måste man fråga sig om assistenten blir en hjälp till inkludering eller ett hinder. assistenten (och läraren) måste vara medvetna om elevens behov, så att man inte blir ett hinder i interaktionen med andra elever. Barn med speciella behov tillbringar ofta mer tid med sin assistent än med sina kamrater. Fokus måste hela tiden ligga på att underlätta elevens interaktion med kamrater, lärare och undervisningsinnehållet.

”I like it when we do it in a group and discuss”

Det är viktigt att eleverna tidigt har tillgång till examinerade lärare. (Se ovan)

Det är också viktigt att de som ingår i arbetslaget runt eleven får vidareutbildning.

Viktiga områden är:

- Program/ planer för hur inkluderingen ska utvecklas
- Tal, språk, kommunikationsbehov och dyslexi

SENCO:s, dvs Special Education Needs Coordinators, ska finnas på varje skola, även på specialskolor. Tidigare kunde dessa vara assistenter, men idag måste det vara utbildade lärare. Utbildning av nya SENCO:s behövs.

Skolledare är ansvariga för att det görs en ettårsplan för eleven. De är också ansvariga för uppföljningen.

På nationell nivå har man sett att gapet har minskat mellan SEN elever och andra men det behövs fortfarande riktlinjer.

Dessutom har utredningen kommit fram till att det fortfarande till hög grad är ”exkludering”, inte inkludering och att barn med funktionsnedsättningar ofta mobbas. De tillbringar också mer tid med vuxna än andra elever. Vad gäller föräldrarna uppmuntras de inte till att fokusera på resultat. Lamb Inquiry’s vad gäller SEN rekommendationer kan man ta del av i slutet av den bifogade rapporten

Reflektion och utvärdering Workshop

En av de två workshops som jag var på handlade om om ”added value”, mervärde av de tjänster som utbildade dövlärare utför, och också hur man utvärderar detta.

Workshopen hölls av Sue Lewis från Mary Hare Training Services.

Det handlade alltså om reflektion och utvärdering, hur dövläraren ständigt måste reflektera över sitt arbete, För att kunna visa att man ger ”added value ”, mervärde, för eleven genom sitt arbete.

Vilka frågor behöver man ställa sig, och vilka data behöver man samla in?

Hur effektivt är mitt arbete i förhållande till elevens resultat?

Eftersom det igår en speciell blankett för självvärdering i den engelska skolinspektionen Ofsteds material är det bra om man har frågorna där i tankarna. Det gör att man har en större säkerhet i sitt stöd till familjer, kollegor för att säkerställa att den hörselskadade eleven utvecklas till sin fulla potential.

”Skolinspektionens syfte är att förbättra resultaten för barn och ungdomar. Det sker genom att man utvärderar de tjänster som barn och ungdomar får tillgång till för att de ska utvecklas väl. Utvärderingen inkluderar barn och ungdomar som riskerar att få dåliga resultat därför att de särskilda behov eller funktionsnedsättningar, splittrade familjer eller andra svårigheter.”

Personlig och social utveckling är en del av utvärderingen. Man måste alltså se till hur eleven mår, uppförande mm. Det är också viktigt att se till om självständig inläring sker.

Skolinspektionen titta alltid på:

- Resultat, inklusive personlig utveckling
 - Insats. Undervisningens kvalitet
 - Ledarskap och ledning
 - SMCS, Social, Moral, Spiritual and Cultural Education
 - EYFS, Early Years Foundation Stage
- Sätter ramarna för inläring, utveckling och omsorg för barn från födsel till fem år. För mer information www.standards.dfes.gov.uk/eyfs
- The five outcomes of every child :
 - Be healthy
 - Stay safe
 - Enjoy and achieve
 - Make a positive contribution

- Achieve economic well-being

För den som är intresserad är ”the five outcomes” från en policy en policy agenda som heter ”Every Child Matters” och mer om den kan man läsa på www.everychildmatters.gov.uk/aims/outcomes

Det ligger hela tiden särskilt fokus på de allra sårbaraste – inklusive barn med särskilda behov.

I sin egen utvärdering bör man fokusera på inläring istället för undervisning, och också ta med ledarskap, stöd och rådgivning.

Om vi ska utvärdera vad vi gör, måste vi först definiera det. Stämmer arbetsbeskrivningen med vad vi gör? Vad är det en döv lärare gör som ska utvärderas? Vad behöver vi fråga oss själva om de tjänster vi erbjuder och det stöd vi ger? Då är det viktigt att studera elevens inlärnings situation genom att sitta med i klassrummet. (mainstream).

Vad ska vi utvärdera i mainstream-skolan? Klargör lärarressursens uppgifter.

Vem ska utvärdera kvaliteten på undervisningen för hörselskadade/döva?

Vad är döv lärarens roll? Rangordna dem inom ditt eget arbete.

-
- Individuell undervisning av hörselskadade/döva elever
- Gruppundervisning
- Rådgivning till lärare
- Utbildning av assistenter
- Familjestöd
- Utvärdering och övervakning av processen
- Planerings-och uppföljningsmöten
- Att skriva rapporter/rekommendationer

Hur utvärderar man de olika delarna? Har arbetet medfört en skillnad, förbättring för eleven? Fungerar FM-systemen? Gör de skillnad (är nivån på serviceavtalen rätt)? Fråga föräldrarna om de stöd eleven får gör någon skillnad, har något mervärde.

Man bör också fråga sig:

- Varför fördelar jag min tid som jag gör mellan elev och skola? Är det den effektivaste fördelningen?
- Är det brandkårsutryckningar?
- Arbetar jag med de verkliga problemen?
- Assistentens roll i förhållande till döv lärarens

Alltså: Varför är jag här? Får vi de resultat vi strävar efter? Policydokumentet är vara vägledande i arbetet. Döv läraren är en resurs till skolan för att stödja dem i arbetet och i att möta varje elevs behov.

En bra egenutvärdering kräver

- Öppenhet, ärlighet, förmåga att ifrågasätta och självförtroende
- Baseras på bevis, inte beskrivningar – handlar inte om aktiviteter utan om resultat
- Leder till strategier för att genomföra förändringar med det stöd för implementering som behövs
- Är inkluderad i utvecklingsplanering
- Har ett positivt inflytande på elevernas inläring

Då behöver man titta på följande

Jämlikhet och mångfald: Lika möjligheter och jämlikhet mellan raserna. Att minska gapet.

Hur CPD, Continuous Professional Development (ständig fortbildning) påverkar lärarnas arbete.

Specialistdata. När måste det vara en döv lärare? För vilka elever? Elevens språknivå? Literacy-nivå?

Arbeta med den lev du har, inte med den du önskar att du hade!

Många av ovanstående råd och anvisningar kan tillämpas (och det sker förmodligen också) hos oss, speciellt i den förändrade situation vi börjar få. Även om systemen inte är exakt desamma, så är det mycket som kan överföras och anpassas. De finns alltid intressanta nya infallsvinklar på frågor.